

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ
І ЕКОЛОГІЇ**

ЗБІРНИК

матеріалів доповідей

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ**

І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**«ЕКОЛОГІЯ – ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ
ЛЮДСТВА»**

19-20 квітня 2023 р.

Київ – 2023

УДК 113/119: 502/504

E45

Збірник містить матеріали доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія – філософія існування людства», що проходить 19-20 квітня 2023 р. на базі кафедри екології агросфери та екологічного контролю факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Мета конференції - підвищення ефективності та якості наукових досліджень, підтримки зв'язків у науковій галузі серед студентів, аспірантів, молодих вчених вищих аграрних навчальних закладів України та країн Європи, представлення, обговорення та використання результатів досліджень.

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції, автори несуть відповідальність за поданий матеріал.

Організаційний комітет: Кондратюк В.М., Коломієць Ю.В., Наумовська О.І., Паламарчук С.П., Строкаль В.П.

Відповідальні за випуск: Паламарчук С.П., Наумовська О.І.

Ухвалено вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол №8 від 20 квітня 2023 р.).

УДК 504.61:553.99(477.91)

ПОРУШЕННЯ ЛАНДШАФТІВ РІВНЕНЩИНИ ВНАСЛІДОК НЕЛЕГАЛЬНОГО ВИДОБУТКУ БУРШТИНУ

*Козярчук В.Е., студентка ОС Бакалавр,
Бережняк Є.М., канд. с.-г. наук, доцент,
факультет захисту рослин, біотехнологій та екології,
Національний університет біоресурсів та природокористування України*

Інтенсивний видобуток бурштину суттєво вплинув на зміни різних мікро- і мезоформ природних ландшафтів, а також на знищення рівнинних мішаних і хвойних лісів Рівненської області. Серед районів області, який суттєво зазнав втручання антропогенного впливу внаслідок полювання за цими природними ресурсами, є Сарненський район і, зокрема, смт. Клесів. Багаторічний видобуток бурштину призвів до цілої низки порушень у стійкій природній екосистемі регіону. До основних порушень відносимо зміни гідрологічного і гідродинамічного режиму водоносних горизонтів, руйнування природних ґрунтів, глибоке механічне порушення земель, значне їх затоплення. Таким чином, природні ландшафти поступово перетворилися на техногенно-порушені, де внаслідок видобування бурштину з'явилися нові форми ландшафтів під загальною назвою «місячні».

Слід зазначити, що нині на Рівненщині внаслідок несанкціонованих пошуків і видобутку цих коштовних «камінчиків», рекультивациі потребує близько 10-ти тисяч га земель різного цільового призначення. Загалом шансів на відновлення родючості цих порушених ґрунтів і ландшафтів зовсім небагато. Те, що нелегальний видобуток бурштину фактично порушує усталену природну рівновагу екосистем Рівненського Полісся і не тільки, знає кожен. Однак не всі до кінця усвідомлюють до яких негативних наслідків у перспективі це зможе призвести.

Видобуток бурштину є важливою екологічною проблемою на регіональному рівні, оскільки мова йде про суттєве порушення ґрунтового покриву, як земель лісового фонду, так і сільськогосподарських угідь. При цьому поверхня ґрунтів підлягає докорінним змінам, оскільки сильно порушується і руйнуються ключові складові ландшафту – ґрунти, літогенні породи, наземне рослинне укриття. Здебільшого бурштин видобувається гідрометодом, тобто інтенсивною дією струменів води під великим тиском, досягаючи до глибини близько 30 м. Внаслідок цієї діяльності насосні системи здатні викачувати із такої глибини всі складові порід, які там залягають. Бурштин спливає з водою і його забирають, як дорівартісні земні поклади. Порушується, в першу чергу, усталена сотнями років природна ландшафтна структура, яку вже ніколи не відновити у тому порядку, в якому вона формувалася століттями. Також від такого масового втручання змінюються і водоносні горизонти, бо до глибини 40 см родючого шару ґрунту фактично немає, а фрагментарно залишається тільки материнська порода, тобто те, із чого утворився цей ґрунт.

У подальшому, щодо відновлення цих земель для лісгосподарського чи сільськогосподарського використання необхідно буде стабілізувати родючість ґрунтів, вкладаючи кошти на заходи для відновлення вмісту гумусу. Той факт, що землі на яких підприємства легально добувають бурштин, із часом рекультивують, особливо не змінить екологічну ситуацію, яка склалася. Варто наголосити на проведенні рекультивациі державними організаціями "Укрбурштин" на Клесівському родовищі понад 10 років тому. На порушених землях були висаджені молоді дерева сосни звичайної, а також висів трав.

Однак людська жадібність до легкого збагачення призвела до того, що на рекультивованих територіях масиви під лісонасадженнями були повторно знищені. Тому, проблема потребує негайного вирішення, адже екологічні наслідки від незаконного видобутку бурштину «загарбницькими» методами, катастрофічні. Якщо подумати про ставлення до природного середовища, про екологічну свідомість, про відповідальність і збереження дорогоцінного поліського біорізноманіття, то мають відбутися істотні зміни у суспільстві, в екологічній політиці держави й у відношенні всіх людей до природних ресурсів планети.